

Patrick Ness

Gökyüzümüzdü
Okyanus

resimleyen: Rovina Cai

Delü

Patrick Ness

1971 yılında, ABD'nin Alexandria şehrinde doğdu. Çocukluğu boyunca sürekli şehir değiştirdi. Altı yaşına kadar Hawaii Adaları'nda yaşadı, sonraki on yılını Washington'da geçirdi, ardından da Los Angeles'a taşındı. Burada, Güney Kaliforniya Üniversitesi'nde, İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. Mezun olduktan sonra bir süre metin yazarlığı yaptı. İlk öyküsü 1997 yılında yayımlandı; 1999'da Londra'ya taşındığında, ilk romanı üzerinde çalışmaya başlamıştı. 2011 yılında İngiltere'nin en saygın çocuk edebiyatı ödüllerinden olan Carnegie Madalyası'nı kazanan Patrick Ness, aynı ödülü 2012 yılında *Canavarın Çağrısı* ile bir kez daha alarak, Carnegie Madalyası'nı üst üste kazanan ikinci yazar oldu. *Canavarın Çağrısı* 2016'da beyazperdeye de uyarlandı, izleyicilerden ve eleştirmenlerden tam not aldı. Hâlen İngiltere'de yaşayan Patrick Ness, gençler ve yetişkinler için öyküler, romanlar, dizi ve film senaryoları yazmaya devam ediyor.

Rovina Cai

Farklı türlerde pek çok eser veren Rovina Cai, uluslararası alanda tanınmış, bol ödüllü bir çizer. New York'taki Manhattan Görsel Sanatlar Okulu'nda, İllüstrasyon Bölümünde yükseköğrenimini tamamladıktan sonra, kitap, dergi, animasyon ve video oyunu gibi pek çok değişik alanda çalışmalar üretti. Hâlen Avustralya'nın Melbourne şehrindeki küçük bir atölyede çalışmalarını sürdüren Cai, yarattığı görsel imgelerle insanların ufkunu genişletmeye devam ediyor.

Olca Mağden Ünal

2009 yılında Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. Strasbourg Üniversitesi'ndeki yüksek lisans eğitiminin ardından, çeşitli yayınevlerinde editör ve telif hakları uzmanı olarak görev aldı. Almanca, Fransızca ve İngilizceden birçok çocuk kitabının çevirisine imza attı; *İyi Kitap*, *Arka Kapak*, *Radikal Kitap* gibi pek çok dergi ve gazete ekinde de kitap eleştirileri ve yayıncılık dünyası üzerine yazılar yazdı. Ünal hâlen serbest zamanlı çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

GÖKYÜZÜMÜZDÜ OKYANUS

© 2018, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2018, Patrick Ness
resim hakları © 2018, Rovina Cai

İlk baskı 2018 yılında, İngiltere’de *And the Ocean Was Our Sky* adı ile Walker Books Ltd tarafından Michelle Kass Associates Ltd’nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: Patrick Ness
RESİMLEYEN: Rovina Cai
TÜRKÇELEŞTİREN: Olcay Mağden Ünal
EDİTÖR: Ümit Mutlu
DÜZELTİ: Yasemin Ertuğrul
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Nisan 2019 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-59-5
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

Gökyüzümüzdü
Okyanus

De/i

Gökyüzümüzü
Okyanus

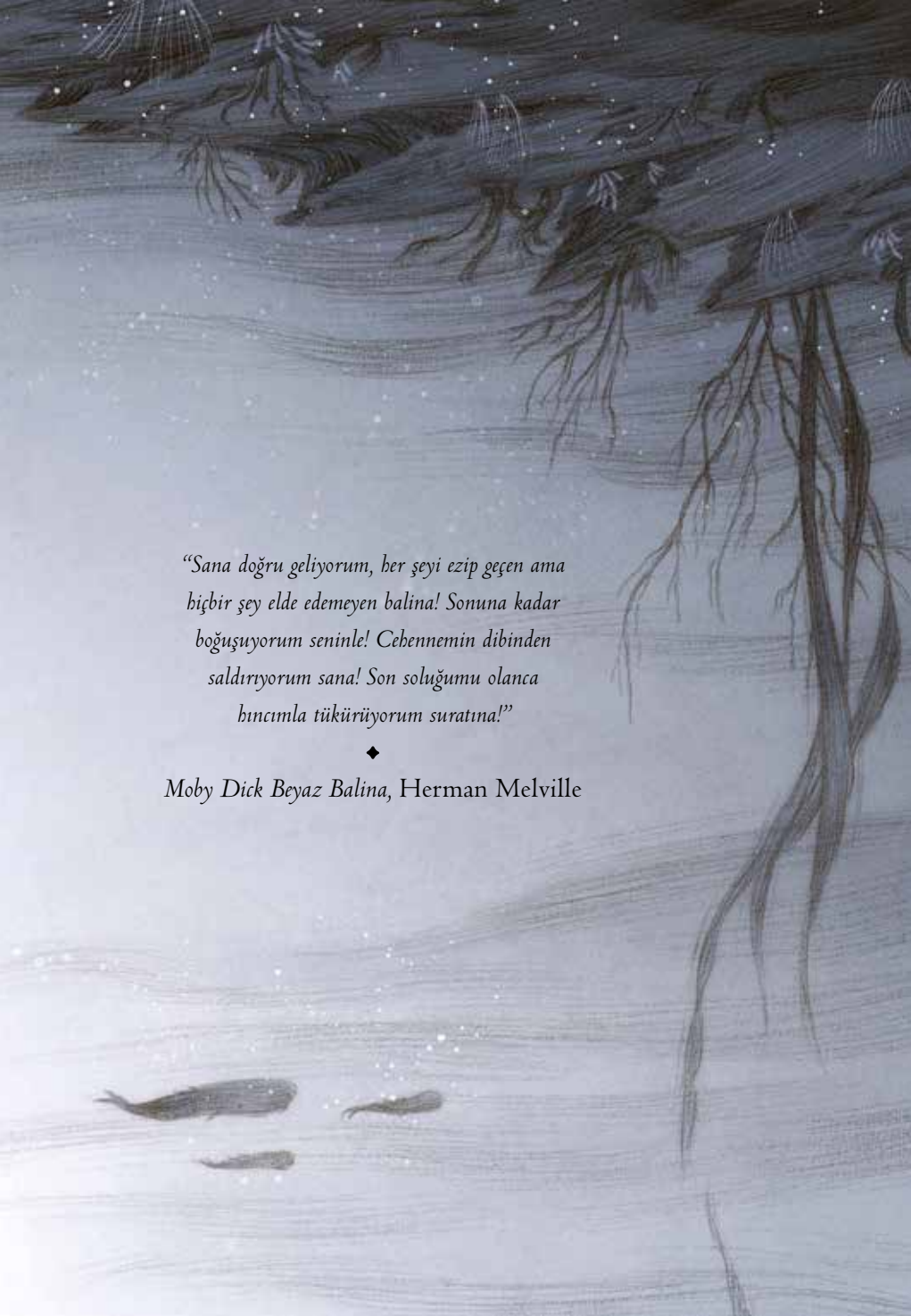
Patrick Ness

resimleyen: Rovina Cai

Delü

Jared, Anne ve arkadaşlar için

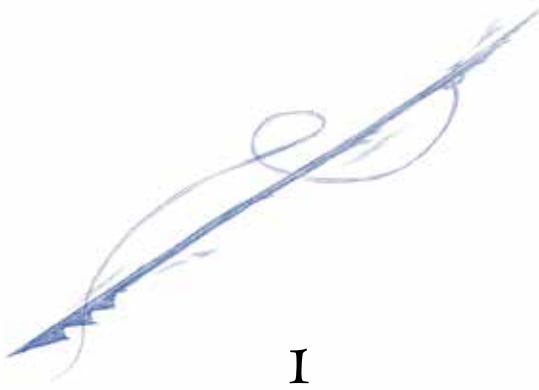

*“Sana doğru geliyorum, her şeyi ezip geçen ama
hiçbir şey elde edemeyen balina! Sonuna kadar
boğuşuyorum seninle! Cebennem dibinden
saldırıyorum sana! Son soluğumu olanca
hıncımla tükürüyorum suratına!”*

Moby Dick Beyaz Balina, Herman Melville

I

Bathsheba deyin bana.

Aslında adım Bathsheba değil ama bu hikâyede bu ismi kullanacağım. Umudum o ki bu isim, kehanetten, üzerine inşa edilmiş bir geleceğin yükünden, onu elimden çekip koparacak ve dünyaları yerle bir edecek herhangi bir kaderden azade bir isim olur.

Abarttığımı düşünüyorsunuz. Ama yanılıyorsunuz.

Biz, kehanetlere inanan bir halkız. Daha küçücük bir çocukken ve ulaştığımız yerin ötesindeki denizden bihaber, şaşkın bir yavruyken, büyükannem lafi hiç dolandırmadan şöyle demişti bana: “Avlanacaksın.”

Söylediği şey, kehanetin ağırlığını taşıyordu.

“İyi de biz avcı değiliz ki,” diye karşılık vermişti annem. Yüzünde, büyükanneme karşı takındığı o her zamanki korkulu, şaşkın ifade vardı. “Biz avlanmayız. Hiçbir zaman avlanmadık.” Sesi hem umutlu hem de umuttan yoksundu; beni bir zamanlar öfkeden çılgına çeviren ama şimdi hatırasıyla yüreğimi tam ortasından ikiye yaran bir tınıyla doluydu. “Tabii, ufak tefek avları saymazsan,” diye ekledi, umudunu yitirmiş bir umutla, “her ailenin mecbur kaldığı...”

“Ben hiçbir şeyi mecbur kaldığım için yapmam,” dedi büyükannem.

Yapmadı da.

Böylece, ileride dönüşebileceğim her şey, sahip olabileceğim tüm farklı gelecekler ve sonsuz olasılıkları içinde var olan tüm farklı yaşam veya ölümlerim, büyükannemin o kelimeyi tek bir kez daha yinelemesiyle yok olup gitti: “Avlanacaksın.”

Bu bir kehanet miydi? Ya da büyükannemin içine fena hâlde doğan bir gerçek miydi? Yoksa, kehanet söz konusu olduğunda genelde hissedildiği gibi, bir tür buyruk muydu? Eğer geleceği öngörüyorsanız ve eğer bunu olanca gücünüzle yapıp ona dört elle sarılıyorsanız, bu geleceğin ne kadarına siz sebep olmuşsunuzdur?

İşte bunlar, peşimi hiç bırakmayan sorular.

Gerçi o sıralar bunların çok da önemi yoktu; çünkü eğitimim vakit kaybetmeden başlamıştı ve annem de hiçbir zaman büyükanneme karşı çıkacak kadar güçlü duramamıştı. Önce okul, sonra mesleki eğitim; yepyeni bir hayata açılan yelkenler... ta ki tayfalık dönemimin başladığı on altıncı yaşına kadar. İşte o zaman orada, tam da bu hikâyenin başladığı yerdeydim: sırtıma bağlı zıpkınlarla, büyük avcı gemisi *Aleksandra*'nın güvertelerinin yanında yüzüyordum; yelkenlerimiz akıntının peşinde, altımızda uçurum, üstümüzde okyanus, okyanus gökyüzümüz.

Ve yaşanmış olabilecek her şey, aslında çok, çok uzun zaman önce sona ermişti.

Ne de olsa ben, yani bu değersiz ama hevesli üçüncü tayfa, daha önce eşi benzeri görülmemiş, nihai bir ava başlamak

üzereydim. Bir efsanenin, bir masal kahramanının, bir şeytanın avıydı bu.

Bizim için dua edin.

Çünkü bu, onu nasıl bulduğumuzun hikâyesi. ♦

“Dikkatli bakın,” dedi Kaptan Aleksandra. Gemimiz, alışıldığı gibi, bu güçlü kadının adını taşıyordu; gerçi daha çok onun vücudu *geminin* büyük bir kısmını taşıyor da denebilirdi. Bir uçları geminin baş kısmına tutturulmuş halatlar, Kaptan’ın biz üç genç tayfanıkinden daha geniş olan yüzgecine bağlıydı. Kaptan gemisini sırtlamıştı; öyle olması gerekirdi ve öyle olması daha uygundu.

Uçurumun üzerinde sessiz sakin seyrediyorduk. Ben sol gözcüydüm ve yukarıda, Kaptan’ın yanında, bizden biraz daha önde giden birinci tayfa Treasure’la uyumlu bir şekilde yüzüyordum. Diğer taraftaysa ikinci tayfa Wilhelmina, kısaca “Willem” vardı; yani sağ gözcü. Altımızdaki uçurumun yüzeyini taradık: Güneş aşağıda parılıyordu; kavurucu bir ışığın üzerinde yol almak gibiydi bu.

Arkamızda, *Aleksandra*’da, denizciler hazırlandı. Kaptan büyük ödüle yaklaştığımızdan emindi. *Kokusunu alabiliyordu*, öyle demişti; ve böyle bir şey mümkün görünmese de, bu yolculukta geçen aylar boyunca ondan şüphe etmemeyi öğrenmiştik.

Asla şüphe etmemek. Kaptan Aleksandra nam salmıştı ama aynı zamanda kötü de bir şöhatti bu; yalnızca küçük bir kısmı, avlanmadaki başarısından geliyordu. Bir insan-mızrağının kısa, paslı ucunun, onun koca kafasına hâlâ saplı olduğunu herkes bilirdi. Sağ kalan kaptandı o; kafasındaki mızrak, yaydığı ses dalgalarına bir ölçüde sekte vurduysa da, yine de pes etmemiş, başarmıştı. Ve herkesin, *herkesin*, onunla ilgili bir konuda hemfikir olmasını sağlamıştı: Kaptan Aleksandra, denizdeki en iyi avcıydı.

“Bir şey yaklaşıyor,” dedi. Gözleri ileriye kilitlenmiş, devasa kuyruğu suları iyice döver olmuştu. “Bir şey geliyor.”

“Nerede?” diye fısıldadı Willem, sağ yanımdan. Altımızdan geçen beyaz köpüklere umutsuzca bakıp duruyordu.

“Sessiz olun,” diye karşılık verdi Treasure. Bu kız, kıdemli tayfaydı. Peki sizce, bunu unutmamıza izin veriyor muydu?

Etrafımızdaki tüm su, yaydığımız ses dalgalarından çıkan “klik”lerle doluydu. Kaptan konuyu bize bıraktı; bana kalırsa, iyi koku alan burnuna, gözlerine ve sezgilerine güveniyordu.

“Bir fersahtan az,” dedi Treasure. “Hemen ileride, sağda.”

“Dikkatli bakın,” dedi Kaptan yeniden.

“Tamam,” diye yanıtladı Willem. “Tamam, yerini tespit ettim.”

“Peki ya sevgili Bathshebamız?” diye sordu Kaptan, arkasına bakmadan.

Çünkü sesim çıkmamıştı. Henüz yerini tespit edememiştim. Alnımın hemen altındaki, mumsu bir sıvıyla dolu koca yumakta yankılanan bir karşılık bulmaları için, ses dalgalarımı

çılgınca sağa sola gönderdim. Sağ taraftan, Treasure ve Willem'in kati bir şekilde iddia ettikleri yerden hiçbir şey duymuyordum. Bir klik sesi daha çıkardım, fakat yine hiçbir şey yoktu. Tek hissettiğim, bomboş okyanusun kendisiydi. Evet, en acemi tayfa bendim ve avımızdaki bir yılım henüz dolmak üzereydi ama beceriksiz değildim. Ve her ne kadar içimdeki endişe giderek büyüse de, Treasure ve Willem'in, Kaptan'ı etkilemek için yalan söylediklerinden de şüphelenmeye başladım; belki de, dikkatsiz tayfalar için kurdukları, benim bile haberdar olduğum tuzaklardan birine düşüyordum.

“Bathsheba?” diye seslendi Kaptan tekrar. Sesi bir şekilde hem şakacı hem de tehditkârdı; öyle ki kendimi, hayatı avcısının geçici hevesine bağlı bir av gibi hissettim.

Bir klik sesi daha çıkardım. Bir kez daha. Ve yine, hiç. Sonra bir kez daha ve...

Keskin bir dönüşle sola yöneldim. “O tarafta değil,” dedim ve buna kendim bile şaşırdım. Bir klik daha çıkardım. Gergindim. Ama emindim. “Çeyrek fersah uzaklıkta. Sol, sonra tekrar sol.”

“Hadi orad...” diye başladı Treasure.

“Öyle mi?” dedi Willem.

“Aynen öyle, Bathshebamız,” dedi Kaptan, ileri doğru inip çıkarak. Arkamızdaki devasa gemiyi önce biraz sola, sonra tekrar, bir parça daha sola çekti.

“Ben de buldum!” dedi Treasure. Sesi, çok geç kaldığı için epey gür çıkmıştı.

“İşte geliyor,” dedi Kaptan. Ve av başlamıştı. ♦

3

Gelin her şeyi en başından açıklığa kavuşturayım: Avlanmaktan nefret ediyorum ama o sıralar seviyordum. Tabii artık şimdi, olan biten onca şeyden sonra; onca ölümden, hiçbir zaman gelmeyecek bir kurtarıcıyı bekledikten sonra, kimse avdan nefret ettiğim için beni suçlayamaz.

(Gerçi şimdi bile, bazılarınızın arasında hevesli fısıldaşmalar olacaktır; gözlerinizde küçük bir coşku ya da “içimdeki heyecana kulak vermek için hikâyeyi tekrar anlatabilir misin lütfen” gibisinden çekingen ricalar... Kimin heyecanıymış ki bu? Benim olmadığı açık.)

(Ayrıca, bu konuyu askerlerle konuştum ve beni, “Evet, savaşa olduğu gibi ava da düşkün olanlar var,” diyerek onayladılar. “Bunlar, güvenli yerlerinde, kahramanlıklarının hayalini kurarlar, tarihte edinecekleri yerlerin hayalini kurarlar. Çocuklarının karnını doyurmayacak, görünmez bir gururdur bu ama onları komşularından farklı bir yere de taşır; asla çaresizliği hayal etmezler, kan ve acıyı hayal etmezler, bir kalbin nasıl da üst üste, defalarca öldüğünü hayal etmezler.” İşte bu yüzden ben de, savaşları tamamıyla sona ermeden önce neredeyse bütün askerlerin yaptığı gibi, yalnızca en ahmak olanların bozmaya yelteneceği derin bir sessizliğe gömülmüştüm.)

Ama Şimdi burada, ilk ve son kez, hikâyemi anlatıyorum işte. Eskiden olduğuğum gibi değilim artık. Söyledim zaten: O zamanlar her Şeyden bihaber bir cahildim ve bu dediğimde gayet ciddiym. GerÇi, insanların bizim üstümüzde başaŐaĐı yaŐadıklarını, onlara göre okyanusun aşağıda, uçurumun ise yukarıda olduğunu ve kütlelerimizin sadece suyun tam yüzeyinde buluŐtuĐunu, o sıralarda bile *biliyordum*. Ama aynı zamanda, yazarlarımızın, balinaların da o Şekilde yaŐadıkları –yani insanlarla karŐılaŐmak için derinlere inmek yerine *yukarı* yüzerek yaŐadıkları– dünyalarla ilgili tahmin yürüttüklerini de biliyordum. Tabii bu, inandığımız tüm değerlere bir nevi hakaretti ve tıpkı, insanların da aslında hiÇbir zaman sahip olmadıkları bir hâkimiyete sürekli inanmaları gibi, hayalden ibaretti.

GeŐmiŐimizi de öğrendim: balinalarla insanlar arasındaki avların binlerce yıldır nasıl devam ettiğini, toplumlarımız birbirini yansıtıp birlikte büyürken savaŐın iki tarafı da yeni yeni buluŐlara nasıl ittiğini...

Uzun lafın kısıası, avlanmayı *sevmeyi* öğrendim. Hem de yalnızca eylemin kendisi için değil; tarihteki yeri için, benim kiŐiliĐimdeki yeri için. Avlanmayı gerçekten sevdim. O sıralarda bununla ilgili Őahsi nedenlerim de vardı elbette; fakat genç bir balinanın başka sebeplere, insanların bizi çok eskiden beri avladığı ve bizim de buna karşılık insanları avladığımız gerŐeĐinden başka bir sebebe, ihtiyacı var mıydı ki? Bu bir balinanın göreviydi ve kader böyle buyurduysa bana da onu kucaklamak düşerdi.

Patrick Ness

Gökyüzümüzdü Okyanus

“Bizler hep böyle şeyler söyleriz. Biz, yani halkımız. *Kehanetin en saf bâli.* İyi de, ne demek ki bu? Eğer kehanet saf olsaydı, hakikat olurdu. Ama değil. Ve gördüğüm tüm bu şeylerin ışığında, bizi getirdiği noktada, kehanetin kesin olan tek bir tarafı, tek bir saflığı vardı: kendi kendini gerçekleştirme...”

Nice okyanusların, nice derinlerin ve uçurumların en büyük, en amansız kaptanı Aleksandra, gerçekliği tartışmalı bir deniz efsanesinin, “şeytanın ta kendisi” denen, acımasız bir insan-kaptanın peşinde. Çünkü kehanet de aslında, onun peşinde...

Herman Melville’in ölümsüz eseri *Moby Dick*’in alabora edilmiş bu güzellemesi, ödüllü yazar Patrick Ness’in ve şairane sanatçı Rovina Cai’nin ellerinde can bulan, epik bir hikâye.

Türkçeleştirir: Olcay Mağden Ünal

Delu

delidolu.com.tr
f t @delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-59-5

9 786052 349595